

בכל המסיבות, בכל הצגות הבכורה, בכל מקומות הבידור, כשתמיד סובב אותן קהל מעריצים.

כשתמי היתה בת תשע-עשרה, פרס יפספה ששבר לבבות רבים בבוהימה, לקח אותה אורי זוהר אל שולחנה של אשה ידועה שישה בכסית, ואמר לה: "את רואה? אם תשבי בכסית 20 שנה, ככה תיראי".

"להוכיח שאני חכמה!"

אבל תמי לא הבינה בדיוק למה זה הוא מתכוון. היא היתה ילדת-הפלא החדשה של הבוהימה, כולם חזרו אחריה. גרמו לה להרגיש טוב. היא היתה כיש רגנית כמו שד, והעולם היה פתוח לפניה — וכנ"ל לגבי רינה. הן התלבשו כחונות שבאופנה בימים ההם, אכסקולטוב, וחלמו להיות עיתונאיות.

כולם אמרו להן "בואו לתיאטרון. תלמי שחקניות!" אבל הן חלמו על דברים אחרים. ובזמן שחברותיהן הפכו לדוגמניות ושחקניות, עבדה רינה ככתבת שבועון. היא היתה כל הזמן "בטריס להוכיח שאני לא רק יפה אלא גם חכמה". לא הפסיקה לכתוב.

יום אחד החליטה לעשות ניתוח פלסטי באף. אחרי הניתוח הפכה יפה יותר מכפי שיכלה להעלות על הדעת.

רינה ותמי אהבות להיזכר באותה תקופה נפלאה בתל-אביב: "היינו שותפים המון תה בליה ביחד, שרים ביחד. כסית היתה כמו לבוא הביתה, כולנו גרנו אצל ההורים, ולאף אחד לא היה כסף. חצקל היה מאכיל אותנו ארוז". ואז החלה תקופה נפלאה חדשה בחייהן של שתי האחיות — תקופת ה"מרתף" של איזי.

שמץ מן העולם הגדול החל מגיע גם אל תל-אביב הקטנה ורינה ותמי, בשל מזורותן והתנהגותן החפופית. כונו "הבית ניקיות". מספרת תמי על תקופת המרתף: "היינו אנשים שלא היה להם איפה לגור. היו לנו לבטים, היום כולם סופרים, שחקנים, ציירים מפורסמים, אבל אז כולם היו רק ילדים אובדים בתחילת הדרך. לפסל איזי בויעקב היה אז מרתף ליד קולנוע אורדע ברמת-גן. היו שם פסלים שלו, וישבנו שם יום-יום ודנו בבעיות הנפש."

"אנשים מבחוץ היו בטוחים שמתנהלות במרתף אורגיות משהו לא-נורמלי. אבל אנחנו היינו כמו אחים. היו באים לשם הצעיר דודו עזון, ואחד אמנון תדמור שאני לא יודעת מה איתו היום. והיתה בחורה ויגאית בשם ואלרי, והיו סמי מולכו, ויורם הראל, וגאולה נוגי ומרגלית אנקורי ודודיק סמדר — מי לא היה ב" תקופת המרתף. אנשים היו באים אלינו בהמונים."

כשראינו שכל מיני מרובעים מתחילים לבוא, עמדנו ביום שישי בערב וגבינו כסף. אני הייתי עומדת בפתח. ומכריחה אנשים להוריד את העניבה. המלכה הבלתי-מעוררת של המרתף היתה המרת מהליה ג'קסון. היינו משמיעים אותה כל היום. עד שיום אחד באו צריימוח, וקיבלו חלם. אנחנו היינו נורא משוחררים. כתבו שב"מרתף מתרחשות אורגיות. הרסו את המ"קום עם הליכלוך שלהם. והמרתף נסגר."

"נכון שהיו שם לסביות. זה היה המקום היחיד בארץ שבחורה ישבה בחברה נורמלית ולא התביישה להגיד שהיא לסבית. אחת כזו היתה רינה הדוקאית, שהיתה הראשונה שירבנה אותי לכתוב. אבל העיתונות ליכלכה, והאמת הפשוטה היתה שהיינו יושבים כל יום אחרי-הצהריים שומעים ברטולד ברכט וקוראים את הרמן הסה."

מסיבות

אצל עמליה

היו, כמוכן, באותה תקופה, גם המסיבות המפורסמות אצל עמליה רי נחום ארבל. מספרת רינה: "בכל יום חמי"שי, באופן קבוע קיימה עמליה ארבל — היום אחת מבעלות הגלריה לים — מסיבה בביתה דאן, בפרישתן פינת דיזינגוף. היתה לה דירת-גג משגעת. היום לכולם ידועה בתיים כאלו, אבל אז היא הקדימה את תקופתה."

"היו שם אקוריומים ומספסים, ורהיטים נמוכים, וכולם ישבו על הריצפה. זה היה בית פתוח. היו אורחים קבועים, אבל חוץ מהם היו באים גם כל מיני אפסים של אז, שהיום הם אנשים חשובים מאד."

כל דיכפין נכנס. אז לא שמעו תקליטים, היו רק שרים. היו מדברים על אמנות. "בינתיים, כל החברים שלנו החלו לע"שות קריירה. אנחנו לא חשבנו על קריירה. בשביל להתפרנס החליטה תמי לכתוב טרונים". היתה כותבת כל יום, טרון, חור תמת בשם קרנה או אריה, ומקבלת 25 לירות על כל טרון. היא כתבה גם מערבורים, וחתמה בשם ג'יימס פישר. "כל טרון שתמי כתבה הכיל 16 עמודים. כל כסית היתה שותפה לכתובת המערבור"

לויים". יורם הראל היה האמרגן, והבנות הטרופות את העיר. תמי עבדה בערב כסדרנית במועדון-התיאטרון, ובבוקר היתה רצה לקריית-אטא לעבוד כדוגמנית של אטא.

באותה תקופה היה גם לצייר שלמה צפריר מה להגיד. מועדון עומד כייאס שלו ביפו העתיקה עלה ופרח. והיתה גם טבריה. עם מועדון מינוס מאתיים ואחת, שם הכירה תמי את בעלה הראשון, המוסיקאי יוסי אברמוביץ. כשהיא ויוסי רבו, ברתה אל עמליה ארבל, שהיה לה אז מור עדין-הלילה חמות עכו בעכו.

עכו היתה חלום. הכרתי שם את הזמר לארי ווקר, ועבדתי כבארמנית וכמלצרית, וגם כמדריכת-תירוס. אחי רי עכו באתי לתל-אביב, ופתחתי עם שלמה צפריר את, החדר הפרטי" בי עומר כייאס. פשטתי את הרגל, כי לא לווייתי כסף מהחבר'ה. אבל המקום היה ממש בית. הופיעו שם הדודאים, נחמה הגדל, ומיקי מיכאלי המנוחה.

"כל החיים החברתיים התנהלו מ"בית שלי ושל רינה. אז ברחוב התשר מונאים בתל-אביב. כל השנה ניהלתי את עומר כייאס, ובקיץ נסעתי לאכ"ז. כולם היו בסטוצים של לעשות קריירה וזה מה שהוציא אותם מדע"

תמי מור

חשבון נפש בגיל 35

תם. אבל אנחנו לא נכנסנו להיסטריה. אבי רהם דשא, המכונה, פסגלי, היה חתג של הקאמרי או, והתחיל את הקריירה שלו ב"תוכנית תל-אביב הקטנה. אורי וזמר ה"חיל להתפרנס כבדרן. טופול הפך פתאום לשחקן, ואריק איינשטיין נעשה אליל-נוער. כולם היו מסודרים בחיים."

מלכה על

פח'זבל

תמי ורינה המשיכו להיות המלכות הבלתי-מעוררות של הבוהימה. העיר תונאי שיקה בן-ספרת, שהיה ידידן הא"י, אמר עליהן: "תל-אביב כלי התאומות, זה כמו פריס בלי הקונקורד."

אורי וזמר הדביק להן את הכינוי "הא" חיות — שוועסטערס, סיסטערס" מתוך הכינוי הזה, שרינה ותמי טוענות כי משך שנים לא היו מודעות לו, וכי נאמר תמיד מאחורי גבן, נשמטו עם הזמן, "האחיות" וה"סיסטערס", ונתרו רק ה"שוועסטערס" — שהוא כינויין עד עצם היום הזה. היו שכינו אותן — "הבולגוריות", בשל מור צאן, ה"הו שקראו להן בפשטות "התאור" מות."

בפורים אחד, בשיאה של מסיבה, הוכי תרה תמי כמלכת-הביינטיקס. מספרת תמי: "היינו באלף מסיבות. והיה אחד מושיקו שניגן ברחובות עם גיטרה. רצנו איתו מסיבת לכיכר דיזינגוף, החברה מצאו קו"צים, והכתירו אותי למלכה על פח של זבל". למרות שלא היוו חלק ממירון-העכברר" שים של חבריהן אל פיסגת הקריירה ב"חומים השונים, החלו גם תמי ורינה

מבססות להן קריירות משלהן. שתיהן עס"קו בכתיבה. רינה היתה כתבת של עיתוני-גשים, ואילו תמי ייסדה שבועון בשם הוא והיא.

עם הזמן החלו החברים להתחנן ולהקים מישפחות. תמי הכירה צעיר אנגלי בשם פול, ונסעה לספרד. רינה נשארה בתל-אביב, שכרה דירה יחד עם הדוגמנית אן טוכמאיר, ברחוב רמבראדט, המשיכה להיות מרכז היי-בוהימה בעיר.

באותה תקופה הסתכנה גם בפרשת-הסמים המפורסמת. היא נתפסה יחד עם חשקנית ברכה נאמן על-ידי המיטרה, בדירתה של זו האחרונה, והואשמה באחי זקת סמים. האמת היא כי רינה באה לבקר אצל ברכה מאחר שידדה של השח"קנית, שהיה סוחר-סמים, נתפס יום קודם" לכן על-ידי המיטרה, כשברשותו כמות ענקית של חשיש.

רינה באה לעודד את חברתה, וברובמן הגיעה גם המיטרה, שערכה חיפוש ב"דירה. אחרי שהמיטרה לא מצאה דבר, פתחה ברכה במרידה את תיק-היד שלה, ומסרה לשוטרים רבע אצבע חשיש שנמצא בתוכו. מעצרן של השתיים עורר רעש רב, כוסה בהרחבה על-ידי העיתונות, שהא" שימה את רינה במיסחר בסמים. היא פוט"רה מעבודתה בעיתון-הנשים שבו עבדה. שלוש שנים תמימות לאחרי-מכן לא הצ"ליחה רינה להתקבל לעבודה במקום מכו"בד, "כל אלה שאכלו, שתו וישנו אצלי בבית נטשו אותי. הייתי בודדה ורעבה ללחם ולכל מי שליקק לי בעבר וחיפש את חברתי לא היה איכפת". מספרת רינה, מאחרי יותר הכירה רינה את השחקן זמר אבי אביבי, ניהלה איתו רומן סוער בן כמה שנים. השינוי הגדול בחייה של רינה רמון התחולל כשפגשה את בעלה הנוכחי, צעיר אמריקאי יפה-תואר בשם אנדי גיטהארט.

אנדי, בעל רשת מיסעדות הסנדוויץ" טיטי, נשא את רינה לאשה בהיותה בת 34, והשניים נסעו לירח-דבש חלומי ברח"בי ארצות-הברית. כששב ארצה, החליט הווג הצעיר להפוך צימחוני. הם חדלו לחלוטין לאכול בשר, ופתחו לפני מיספר שבועות מיסעדה צימחונית ברחוב הירקון. המקום עצמו יכול להסביר את התמורה הגדולה שחלה בחייה של רינה. המסעדה מצויירת כולה בפרחים, ומלאת-אור. המ"זון, שאותו היא מבשלת בעצמה יחד עם טבוח ומאחז משווייק, הוא תאוה לעיניים ולחיך, וניכר כי כל מה שחיא עושה, היא עושה מאהבתה לאנדי ולמקום.

"היינו דור

מיוחד-במינו!"

אחרי שחזרה תמי מספרד, ואיבדה את חברה פול, שנהרג בתאונת-דרכים, הכירה כאן צעיר בשם צביקה ("צ'בלצ'") שמילוביץ שעבד בקולנוע. היא התחתנה איתו, ונסעה ללונדון. בלונדון למד הבעל קולנוע, ואילו תמי פירנסה אותו. לדבריה, היה זה הוא שהביא את המזל הרע ל"חייה, שכן מזה חמש שנים סובלת תמי ממחלה מטרידה, והיא עברה כבר סידרת ניתוחים מתישה שפגמה קשות בכריאתה.

כשהתגרשה מצביקה, שבה תמי ארצה וכאן, יחד עם רינה, החלה עובדת בתחום הקולנוע, כשארטאט היא מבססת לעצמה מוניטין של נערת-תסריט. בעוד רינה ע"ה בדת כמתכנתת-תילבושות בסרטים, ממלי"את תמי את תפקיד נערת-התסריט, ובעת הצורך משמשת גם כמתכנתת-תילבושות בעצמה.

החברים שלה ושל רינה שונים מאותם ילדי בוהימה מצליחים שהתמסדו. בניגוד לחבריהן לא התמסדו השתיים. היום הן יכולות להגיד: "הגענו למה שהגענו ב"עצמנו. כל הבוהימה והזוהר, שמונה-מאות שמלות בארון, מספרות וכל זה — לא היינו אנחנו."

"כיום, בגיל שלושים-וחמש, אנחנו יוד"עות כי מה שהיה פעם לא יהיה יותר לי עולם. זה קורה רק פעם אחת בחיים. יכולנו לבחור לעצמנו מיקצוע, לעשות כל מה שעלה על דעתנו. אף פעם לא היינו נעדרות-זוהר, לא היינו מודנבות. תמיד בכבוד. תמיד באו אלינו."

אנחנו לא היינו כמו הילדות הקטנות שמחכות היום בכסית עד שמישהו יעשה להן טובה ויקח אותן לחאפלה. היום כולם סטארים גדולים. פעם, אף אחד לא היה סטאר. אבל לו לא יקרה יותר לעולם. אנחנו היינו דור מיוחד במינו, ידע לאהוב, לחיות, ולהוציא את המכסימום מהחיים."